

Poročilo s konference

4. dnevi kulturne animalistiKe:

»Galeb nije tica«

Vesna Liponik

Znanstvenoraziskovalni center

Slovenske akademije znanosti in umetnosti

vesna.liponik@zrc-sazu.si

 © 2022 Vesna Liponik

Med 19. in 21. oktobrom je na Filozofski fakulteti v Splitu potekala že 4. mednarodna konferenca Dani kulturne animalistiKe ali Days of Animal STudies z letošnjo krovno temo »Galeb nije tica«. Konferenca si za svoje izhodišče jemlje spodbudo iz lokalnega okolja – na slednje tudi na vizualni ravni usmerja raba velike začetnice ST v imenu, ki se nanaša na Split. Sicer pa je sam termin »kulturna animalistika« izvirno zasnoval hrvaški pravnik Nikola Visković, ki je leta 1997 v Splitu skupaj z Nenadom Cambijem organiziral prvo znanstveno srečanje s tem imenom. Visković velja tudi za začetnika teorije o pravicah živali na Hrvaškem (Marjanić 2021, 96).

Kljub izhodiščnemu fokusu na pticah oziroma, natančneje galebih, in posledično večjem številu prispevkov, ki so se navezovali na vprašanje ptičje-človeških odnosov, je konferenca pokrila širok nabor tem, ki zadevajo človekov odnos do živali ter najrazličnejše artikulacije tega odnosa v prav tako širokem spektru disciplin, od filozofije, antropologije, arheologije, sociologije, teologije, biologije, do literarne teorije, pedagogike itd. Kot posebnost letošnjega konferenčnega programa pa velja omeniti veliko število prispevkov in celo poseben sklop, namenjen vprašanju živali v metal glasbi.

Poleg osrednjega tridnevnega konferenčnega programa dobrodošel (ne)konferenčni dodatek h konferenci predstavljajo tudi predstavitve knjig, letos pogovor o novoizdanem delu Zorana Dimića *Političke životinje i zveri: o Aristotelovom zasnivanju filozofije politike*, ter literarno branje in pogovor s škotskim pesnikom Gordonom Meadeom in profesorico angleščine z Univerze v Portoriku Maritzo Stanchich, ki ga je vodil pesnik in filozof Hrvoje Jurić.

K temu je nujno dodati še zaključno (ne)konferenčno dogajanje na

Bolu, 22. oktobra, ki je obsegalo podelitev nagrad in zaključek literarnega natečaja za osnovnošolce za najboljšo zgodbo o galebu, izobraževalno delavnico za otroke *Zašto treba poštovati druge?* ter predstavitev slikanice *Izgubljeni malič: storija o dva otoka*. Zadnji konferenčni sklop je mogoče vpeti v tudi sicer močno zastopano konferenčno temo o živalih v pedagogiki, ki sta jo že prvi dan v kontekstu (ne)možnosti aplikacije Freirejeve pedagogike zatiranih na kritično animalistično pedagogiko ter ideje o pedagogiki zatiralcev odprla Tomaž Grušovnik in Reingard Spanring. Nadalje sta se temi živali v pedagoškem izobraževanju posvetila še prispevka Perislave Bešić-Smlatić s primerom učne ure filozofije o etiki in živalih ter Jasminke Milošević o etiki živali v črnogorskem šolskem sistemu.

Četudi je večino prispevkov resda mogoče »metodološko« umestiti v animalistične študije oziroma kulturno animalistiko, ki se loteva predvsem nizanja tematizacij živali, pa so nekateri prispevki že posegli v polje kritičnih animalističnih študij ter najaktualnejših premislekov na področju človeško-živalskih odnosov ter človekovega odnosa do tega, kar imenujemo okolje. Tukaj velja omeniti, recimo, prispevek Simona Rylea »Veganska poetika in meso kapitalocena«, ki se naveže na porajajoče se področje veganskih študij, ter prispevek Jadre Ryle, ki je delo hrvaške ilustratorke in avtorice risoromanov Magde Dulčić interpretirala z ekofeministične ter novomaterialistične perspektive.

Glede na osrednjo naravnost konference, ki naj bi se osredotočala ne le na »preučevanje načinov, na katere nečloveške živali bogatijo našo kulturo«, temveč tudi na »načine, kako ljudje ravnamo z njimi«, pri čemer je eden njenih glavnih ciljev »omogočiti boljši vpogled v uničujočo naravo takšnega ravnanja ter senzibilizirati in spodbuditi kritično razmišljanje o oblikovanju drugačnega odnosa do živali« (Guć 2022), morda ne bi bilo odveč razmisliti o bistveni kritični *vsebinski* zaostitvi pri izbiri konferenčnega menija in se izdelkom živalskega izvora v celoti izogniti, kar bi bilo tudi veliko bolj v skladu z zgoraj navedenimi deklarativnimi usmeritvami in cilji konference. Prehranjevanje je nenazadnje praksa, ki še kako pripoveduje o našem odnosu do živali, o čemer so spregovorili tudi številni konferenčni prispevki.

Literatura

- Guć, Josip. 2022. »4. Dani kulturne animalistike: galeb nije tica.« Vabilo, Univerza v Splitu.
- Marjanić, Suzana. 2021. »Nikola Visković i njegova kulturna animalistika/zoo-logija: utjecaj na domaću teoriju i praksu.« V *Nikola Visković: pravo – poli-*

tika – bioetika: zbornik povodom osamdesetog rođendana, uredila Josip Guć in Hrvoje Jurić, 95–115. Zagreb in Split: Pergamena, Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, Centar za integrativnu bioetiku, Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Znanstveni centar izvrsnosti za integrativnu bioetiku.